

LETNI NAČRT

**NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
V SPLOŠNI KNJIŽNICI LJUTOMER**

ZA LETO 2025

VSEBINA

1 UVOD.....	3
2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA.....	8
3 NAČRT NABAVE	9
4 ZAKLJUČEK.....	17

1 UVOD

Javni zavod Splošna knjižnica Ljutomer je bil ustanovljen 07. 05. 2004 z Odlokom o ustanovitvi (Uradno glasilo občine Ljutomer, št. 5/2004). Splošna knjižnica Ljutomer opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Ljutomer, Križevci, Razkrižje in Veržej. Knjižnična dejavnost je namenjena **16.913** prebivalcem, ki so dne 31. decembra 2024 imeli stalno bivališče na območju vseh štirih občin. Člani in uporabniki knjižnice prihajajo tudi iz drugih okoliških občin, preko vstopanja s svetovnega spleta na domačo stran knjižnice in modula COBISS/ v lokalno bazo, pa tudi mnogo širše, saj navedene aplikacije ponujajo informacije o zalogi knjižnice vsej zainteresirani javnosti v Sloveniji in drugod po svetu.

Po Pravilniku o osrednjih območnih knjižnicah je knjižnica kategorizirana za osrednjo knjižnico. Na podlagi razvida, ki ga je pripravila strokovna služba Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK-a), je po odločbi Ministrstva za kulturo glede na izpolnjevanje pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti uvrščena med srednje razvite knjižnice (Odločba Ministrstva za kulturo št. 612-173/2010/28, z dne 28. 4. 2011).

Naloge osrednje območne knjižnice izvaja v skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu za območje vseh štirih občin Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota.

Dobro razvita splošna knjižnica ima pomemben vpliv na razvoj okolja, v katerem deluje, saj povečuje kakovost življenja posameznikov in skupnosti, zmanjšuje socialne razlike, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno strukturo in razvija pismenost.

Znotraj Splošne knjižnice Ljutomer delujejo še štiri (3) organizacijske enote:

- Muzej
- Galerija
- Kino.

Javni zavod Splošna knjižnica Ljutomer pa zastopa in predstavlja direktorica.

Osnovni podatki

Naziv: SPLOŠNA KNJIŽNICA LJUTOMER

Sedež: Glavni trg 2, 9240 Ljutomer

Matična št.: 5052432

Davčna št.: 14865483

Tel.: (02) 584 12 36

OE Muzej

Tel.: 02) 581 12 95

OE Galerija

Tel.: (02) 581 12 95

OE Kino

Sedež: Prešernova 20

Tel.: (02) 581 12 94

E-pošta: knjiznicajt@lju.sik.si

Spletni naslov: www.knjiznica-ljutomer.si

Zaposleni v Splošni knjižnici Ljutomer

- **strokovni delavci:** Jasna Branka Staman, Aleksandra Šömen, Sonja Rožman, Nataša Kosec, Kleja Klobasa), Gregor Žižek, Nataša Bavec (nadomeščanje Kleje Klobasa od 19. 8. 2024 dalje)
- **direktorica:** Vesna Laissani;
- **čistilka:** Marija Brunčič,
- **Računovodsko storitev** opravlja ustanoviteljica Občina Ljutomer.

Dejavnost knjižnice:

- zbira, obdeluje, hrani in poseduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,
- sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in poseduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo, prodaja kulturno-umetniška dela, izdaja kataloge, programe, brošure, plakate, almanahe, umetniške monografije in druge kulturno-izobraževalne ponudbe,
- prireja seminarje, strokovna posvetovanja, tečaje, strokovna predavanja za interesna področja občanov,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki.

Enota Muzej

- opravlja muzejsko dejavnost in izvaja programe po mreži dejavnosti za muzeje,
- organizira in pripravlja stalne in občasne razstave s področja muzejske dejavnosti,
- sistematično zbira, ureja, dokumentira in proučuje muzejsko gradivo,
- izvaja publicistično in pedagoško dejavnost.

Enota Galerija

- opravlja galerijsko dejavnost in izvaja programe galerijske mreže,
- skrbi za Trstenjakovo zapuščino in stalno zbirko galerije,

- skrbi za druga likovno umetniška dela,
- oblikuje letni koledar kulturnih prireditev v občini.

Enota Kino (začasno nedelujoča)

- opravlja naloge kinematografske dejavnosti po programu in v skladu s statusom kina Ljutomer, kot dela mreže dejavnosti, kakor to določa akt o ustanovitvi.

1.1 Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti Splošne knjižnice Ljutomer

Delovanje Splošne knjižnice Ljutomer za leto 2017 izhaja iz naslednjih predpisov:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02),
- [Zakon o zavodih](#) (Uradni list RS 12/91, 45/94, 8/96, 36/00, 126/06),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 96/2002, 56/2008 UPB1),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003) in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za izvajanje dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 70/2008),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/2003),
- Pravilnik o načinu določanja stroškov osrednjih območnih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03),
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015),
- [Pravilnik o razvidu knjižnic](#) (Uradni list RS, 87/01, 96/02 in 105/2003),
- [Pravilnik za izdajo dovoljenja za vzajemno katalogizacijo](#) (Uradni list RS 127 5342/2004, 107/2008),
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/2004),
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (ZBDS, 1995),
- [Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji](#) (Uradni list RS 45/1994 s spr. in dop.),
- Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08),
- [Zakon o računovodstvu](#) (Uradni list RS 23/99),

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999 in sprem.),
- [Zakon o varnosti in zdravju pri delu](#) (Uradni list RS 59/99),
- [Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture](#) (Uradni list RS 41-1685/94),
- [Zakon o javnih uslužbencih](#) (uradno prečiščeno besedilo), (Uradni list RS, št. 35/2005),
- [Zakon o sistemu plač v javnem sektorju](#) (Uradni list. RS 56/02 s sprem.),
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture (Uradni list RS, št. 7/2009),
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Raditeleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 7/2009),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 94/2004),
- [Zakon o varstvu osebnih podatkov](#) (Uradni list RS 86/04),
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1), (Uradni list RS, št. 16/2008),
- Manifest o splošnih knjižnicah, 1995,
- Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Splošna knjižnica Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer št. 5/2004),
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Splošne knjižnice Ljutomer,
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Splošne knjižnice Ljutomer, OE Muzej,
- Pravilnik o organizaciji in izvedbi dejavnosti OE Galerija,
- Strateški načrt Splošne knjižnice Ljutomer za obdobje 2009–2013, 2014-2019
- ter drugih zakonskih aktov in predpisov, dokumentov zavoda.

Splošna knjižnica Ljutomer sodeluje z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter društvi v občini(ah) in širše.

Strokovno knjižnica sodeluje z osrednjo območno knjižnico – Pokrajinsko in študijsko knjižnico

Murska Sobota – kamor kot osrednja knjižnica tudi spada.

OE Muzej in OE Galerija se povezujeta z muzeji in galerijami v drugih občinah (Murska Sobota, Lendava, ...).

Poslanstvo Splošne knjižnice Ljutomer je omogočiti vsem prebivalcem občin Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje ter po potrebi tudi drugim uporabnikom ter zainteresiranim dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kot je to določeno v zakonih in drugih predpisih in opredeljeno v aktih Splošne knjižnice Ljutomer.

V Letnem načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025 želimo opredeliti, kako bomo dopolnjevali in razvijali našo knjižnično zbirko, da bo izbor knjižničnega gradiva v zbirki usklajen z našim poslanstvom.

2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

2.1 Stanje zbirke

Splošna knjižnica Ljutomer ima bogato knjižnično zbirko, ki jo redno posodablja. Struktura knjižnične zbirke je glede na vsebino dokaj pestra. V zadnjih letih posveča knjižnica veliko pozornosti tudi nabavi neknjižnega gradiva.

Po statističnih podatkih za poročevalsko leto 2023 obsega knjižnična zbirka v osrednji knjižnici in v dveh premičnih zbirkah skupno **96.851 knjižničnega enot gradiva**, od tega **4.760 enot neknjižnega gradiva**, **92.091 enot knjižnega gradiva** in **100 enot periodičnega tiska**.

Nakup knjižničnega gradiva po planu za leto 2024 je 301 naslovov kakovostnega leposlovja za odrasle in 321 strokovnih naslovov za odrasle, 120 naslovov kakovostnega leposlovja in 80 naslovov strokovne mladinske literature. Skupaj imamo 838 naslovov e-knjig in 100 naslovov zvočnih knjig enot knjižnega gradiva v zbirki.

Naša knjižnica ima bogato, aktualno in raznovrstno knjižnično gradivo, ki smo jo sistematično gradili in posodabljali. Tudi neknjižnemu gradivu posvečamo pozornost. Struktura naše zbirke je pestra. Nenehno smo sledili vsem predpisanim normativom za splošne knjižnice glede na naše finančne pogoje. Upoštevali in sledili smo razmerju med naslovi leposlovnega in strokovnega gradiva, ter med gradivom za mladino in za odrasle uporabnike.

Knjižnično gradivo je razporejeno v prostem pristopu, uporabnikom zagotavljamo najširšo dostopnost do knjižničnega gradiva in tudi izobražujemo člane in uporabnike, da si znajo sami poiskati gradivo v sistemu COBISS.

Nakup gradiva financirajo Ministrstvo za kulturo, občina Ljutomer kot ustanoviteljica, občine Križevci, Razkrižje in Veržej kot občine pogodbenice, del lastnih sredstev nameni za nakup gradiva tudi knjižnica. Sprejemamo tudi darove uporabnikov knjižnice, katerega uvrstimo v knjižnično zbirko glede na potrebe.

Za dopolnjevanje zbirke je odgovorna bibliotekarka v sodelovanju z ostalimi knjižničarji, in sicer na principu izmenjave in sodelovanja zbirko sooblikujejo vsi knjižničarji, glede na izposojevalne trende, aktualnost in dvig bralne kulture. Do neke mere sodelujejo pri vsebinskem oblikovanju zbirke tudi uporabniki, knjižničarji pa še pri obdelavi gradiva. Redno spremljamo vso ponudbo knjižničnega gradiva na tržišču.

Knjižnica razpolaga z okrog 680 m², v dveh nivojih mestne hiše. V prvem nadstropju so naslednji prostori: nabava, čitalnica z 20 do 25 sedeži, oddelek za odrasle z izposojjo, prostor za obdelavo in domoznansko gradivo, računalniški kotiček. V drugem nadstropju se nahaja oddelek za otroke in mladino z izposojjo, skladišče, arhiv, prostor za pravljичne ure, računalniški kotiček.

Omenjeni prostori so namenjeni nabavi, obdelavi, izposoji, postavitvi gradiv, izobraževanju uporabnikov, aktivnostim za mlade in odrasle uporabnike ter informacijski dejavnosti.

Knjižnično gradivo je locirano v knjižnici, skladišču in premični zbirki.

Knjižnično gradivo je dostopno na lokacijah v Splošni knjižnici Ljutomer ter v premični zbirki na Razkrižju in v Domu starejših občanov Ljutomer. Za premično zbirko Razkrižje bomo nabavili cca. 30 naslovov novega gradiva. V Razkrižju razpolagamo s 4.461 enotami gradiva.

Premično zbirko v Domu starejših Ljutomer smo letos prenovili in posodobili, tam imamo cca. 1.144 enot, potekajo Bralne urice in čajanke, stanovalci doma se vključujejo v Bralno značko za odrasle in ostale aktivnosti naše knjižnice. Izvajamo predavanja in predstavitev knjig: pravljичna ura za odrasle, predstavitev mesta Ljutomer in starih razglednic, druga predavanja.

Na izposojevališču v Domu starejših občanov menjujemo zbirko, kjer imamo cca 1.400 enot knjižničnega gradiva. V Domu starejših občanov potekajo Bralne urice in čajanke, stanovalci doma se vključujejo v Bralno značko za odrasle, prav tako zaposleni. Skupaj z GFML Ljutomer organiziramo Medgeneracijsko branje v sklopu projekta Prostovoljstvo, ki ga vodi Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer.

3 NAČRT NABAVE

3.1 Splošna izhodišča

3.1.1 Vsebinski kriteriji

Z gradivi, ki bodo v letu 2025 dopolnila knjižnično zbirko naše knjižnice, želimo privabiti čim širši krog uporabnikov. Pri izboru gradiva bomo upoštevali naslednje **kriterije**:

- **kriterij kvalitete**: izvajamo nakup vsebinsko kvalitetnega gradiva;
- **kriterij uporabnosti**: gradivo bo zanimivo za najširši krog uporabnikov (predšolski otroci, šolajoča mladina, študenti, zaposleni, upokojeanci, kmetje in gospodinje, izobraženci, kot tudi osebe brez izobrazbe in brezposelni);
- **kriterij aktualnosti**: nabavljamo nova gradiva, poudarek dajemo tudi neknjižnemu gradivu;
- **kriterij uporabnikov**: prednostno nabavljamo gradivo, ki je zanimivo za čim širši krog uporabnikov, upoštevamo pa tudi potrebe posameznih skupin uporabnikov, individualne predloge upoštevamo, v kolikor strokovni delavci knjižnice ocenijo, da jih je primerno uvrstiti v zbirko);
- **cenovni kriterij**: upošteva se primernost cene, glede na kvaliteto gradiva;
- **kriterij dostopnosti**: nabavljamo gradivo, ki je dostopno na slovenskem tržišču;
- **kriterij knjižnice**: nabavlja se gradivo, nepogrešljivo za knjižnično zbirko;
- **kriterij okolja**: upoštevamo potrebe okolja glede na gospodarsko orientiranost, socialno in ekonomsko strukturo uporabnikov in članov knjižnice.

Nabava gradiva poteka:

- preko založniških katalogov,
- preko medmrežja,
- v knjigarnah (predstavitev novosti, ogledni izvodi),
- pri predstavnikih založb – potnikih, akviziterjih (ponudba in ogledni izvodi),
- v antikvariatih (gradivo za domoznansko zbirko),
- preko ponudb založnikov in posameznikov po telefonu,
- na knjižnih sejmih, ob različnih promocijah knjižničnega gradiva.

3.1.2 Cilji nabavne politike v letu 2025

Tudi v letu 2025 bomo poskušali v knjižnico privabiti čim več uporabnikov in z načrtovano nabavo zadovoljiti njihove potrebe. Z različnimi dejavnostmi in popularizacijo knjižnične zbirke bomo skušali povečati delež članstva.

Nabavljali bomo raznovrstno gradivo:

- po vrsti gradiva (knjige, periodični tisk, zgoščenke, DVD-je, drugo neknjižno gradivo, e-knjige);
- po vsebini (zagotavljali bomo gradivo po posameznih tematskih področjih);
- po namembnosti (upoštevali bomo potrebe in zahtevnost uporabnikov, zadovoljevali cilje lokalne skupnosti).

Najpomembnejši cilji nakupa so:

- nabavljati širok izbor aktualnega knjižničnega gradiva za vse ciljne skupine uporabnikov in ki bo zadovoljeval potrebe po informacijah, kulturi, raziskovanju, znanosti in razvedrilu,
- s kakovostno ponudbo obdržal stalne uporabnike in hkrati privabil še nove,
- oblikovati dobre pogoje za spodbujanje bralnih navad, bralne kulture in razvijati funkcionalno pismenost, večjo skrb posvečati oddaljenim uporabnikom in jim zagotavljati dostop do knjig (Bralno potovalna malha),
- izgraditi kakovostno zbirko knjižničnega gradiva, ki upošteva priporočena razmerja in standarde (povečan delež gradiva, namenjen mladini),
- spodbujati bralne navade za uporabnike s posebnimi potrebami in jim zagotavljati programe za to,
- zagotoviti širitev domoznanske zbirke, nabavljati gospodarno in graditi zbirko, ki dosega čim večji obrat v izposoji,
- iskati primerno gradivo za brezposelne, jim nuditi računalniško in informacijsko opismenjevanje,
- z gradivi in delavnicami spodbujati uporabnike za ustvarjalno preživljanje prostega časa.

Načrtujemo povečanje števila izposojenega gradiva, kar je še vedno naša primarna in poglobitna naloga.

Še posebej si želimo pritegniti (motivirati) mlade od 15-20 let s sodobnimi e-načini branja in širjenja bralne kulture. Knjižnica je živ prostor in se mora prilagajati potrebam in željam vsem prebivalcem in vedno iskati nove možnosti.

Opažamo pa, da se zaradi visoke stopnje nezaposlenosti in drugih kriznih dejavnikov odseljujejo ljudje iz naše občine. V zadnjih letih opažamo upad števila prebivalstva v Prlekiji zaradi izseljevanja. Zato si je potrebno še bolj prizadevati, da širimo bralno kulturo in vplivamo na motiviranost ljudi za vseživljenjsko učenje in razgledanost.

3.2 Financiranje nakupa gradiva

Za izvedbo nakupa knjižničnega gradiva načrtuje knjižnica pridobitev finančnih sredstev od občine, ustanoviteljice zavoda, ter od občin pogodbenic in Ministrstvo za kulturo. Del lastnih prihodkov bo knjižnica porabila za nakup gradiva.

Težave pri financiranju gradiva so naslednje: vsako leto upada financiranje gradiv s strani občin sofinancerk. V petih letih so se sredstva (razen s strani ustanoviteljice) prepolovila. To otežuje nabavo gradiv in nabavo raznovrstne literature. Z občino Razkrižje se sporazumevamo glede strokovnih zadev (Bralna značka za odrasle je pri njih organizirana posebej, strokovna delavka se z nami posvetuje o strokovnih vprašanjih, vključujemo se v vse knjižnične akcije –Teden splošnih knjižnic, TVU, Noč branja ipd.), pričakujemo pa tudi njihovo proaktivnost (da nam izrazijo željo po npr. pravljичnih urah, organizaciji prireditve ali dogodka,...). Pri nas imamo pomanjkanje kadra, starejši in izgorel kader, zato težje zagotavljamo razpršenost kadra po lokalnih okoljih.

Pogoje za krajevno knjižnico ima samo Občine Križevci pri Ljutomeru, z njimi se dogovarjamo o možnosti za krajevno knjižnico v letu 2024.

Planirana finančna konstrukcija za nabavo gradiv je naslednja:

TABELA 1: FINANCIRANJE NAKUPA GRADIVA

1	VIR FINANCIRANJA	ZNESEK V EUR
	Skupna sredstva občin	28.880
	Ljutomer	26.280
	Križevci	1.100
	Veržej	500
	Razkrižje	1.000

2.	Lastna sredstva	2.150,00
3.	Ministrstvo za kulturo	22.922,00
	Splošni kriteriji	
	Prihodki za nakup gradiv skupaj	53.972,00

Od tega bo občina Ljutomer namenila za e-vire 853 EUR, občini Križevci pa 100 EUR.

3.3 Smernice nakupa knjižničnega gradiva v letu 2024

Tabela 2: Načrtovana nabava gradiva v letu 2023 (Ministrstvo za kulturo)

1.	NAČRTOVANO ŠTEVILO NASLOVOV	
	št. enot knjižnega gradiva	1.065
	št. enot kakovostnih leposlovnih knjig	301
	načrtovano št. enot, namenjenih mladini	120
2.	Odstotek od skupnega števila naslovov	30 %
	Strokovne knjige za odrasle	321
3	Načrtovano skupno število enot	1.065
	Kakovostne, poučne knjige za mladino	80
4.	Načrtovani delež strokovnega gradiva	50 %
5.	Načrtovani delež leposlovnega gradiva	50 %
6.	Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva – s sredstvi MK	23,00 EUR
7.	Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva – sredstva občin	23,00 EUR

V letu 2025 bomo dajali večji poudarek vrednotenju vsebine in ne količine, zato bomo nabavljali različne aktualne naslove v enem ali dveh izvodih. Več izvodov istega naslova bomo nabavili le tisto knjižnično gradivo, po katerem bo veliko povpraševanje (npr. Bralna značka za odrasle).

Vse nagrajene knjižne izdaje z naslovom Zlate hruške bodo še vedno označene z nalepko, tako da

se bodo bralci in knjižničarji lažje odločili in izbrali kakovostno mladinsko branje.

Nabavljeno gradivo bo tudi v letu 2025 ažurno obdelano in tako dostopno uporabnikom za izposajo.

Dopolnjevali bomo domoznansko zbirko, saj je veliko povpraševanje po tovrstni literaturi predvsem pri dijakih in študentih, pomembna pa je tudi za knjižnico samo. Imamo lastno produkcijo internih gradiv iz naše okolice (grbi, gorice, veliki možje, čarovništvo, mestna ura, cerkev ipd.), v Zgodovinskih listih objavljamo članke in zgodbe iz naše okolice. Sodelujemo v domoznanski bralni znački Zakladnice s PIŠK Murska Sobota. Z lastno produkcijo brošur bomo nadaljevali tudi v letu 2025.

Knjižnica bo za potrebe osnovnih in srednjih šol v vseh štirih občinah, ki jih pokrivamo s svojo dejavnostjo, dopolnjevala knjižnično zbirko z gradivom pedagoških vsebin, kolikor bo to možno glede na finančna sredstva.

Za mladino bo od celotnega števila naslovov nabavljenih 120 naslovov kvalitetne mladinske literature s strani Ministrstva za kulturo.

Da bi čim bolj privabili uporabnike v najnežnejših letih, bomo kupovali tudi kartonke z najrazličnejšo vsebino. Posebno pozornost bomo posvečali nabavi izvirne slovenske slikanice in kvalitetnejših prevodov slikanic iz različnih vidikov – literarnega, oblikovnega in ilustrativnega). Zbirka novih kartonk in slikanic se bo uporabljala ob izvedbi biblio-pedagoških ur v vrtcih, s premišljenim izborom pa bo še posebej promovirana kvalitetna slovenska slikanica.

Za potrebe pravljичnih ur, ki jih od jeseni do spomladi izvajamo tedensko, bomo nabavili še nekaj didaktičnih igrač.

Nabavljamo bomo tiste naslove serijskih publikacij, za katere je v lokalni skupnosti največje povpraševanje.

Na tržišču bomo iskali neknjižno gradivo, ki ga v naši knjižnici še nimamo, v nakup bomo vključili umetniško avdiovizualno produkcijo s poudarkom na evropski produkciji.

V letu 2025 načrtujemo s skupnimi sredstvi občin in MK kupiti **1.065** enot gradiva. Vse načrtovano je zelo odvisno od pridobljenih sredstev.

Še naprej si bomo prizadevali nabaviti vsaj **15 %** naslovov publikacij, ki jih priporoča in finančno podpira Javna agencija za knjigo in ARRS v okviru založniških programov in projektov s področja kulture, seveda v skladu z interesom uporabnikov in nabavno politiko knjižnice. Posebna pozornost bo namenjena nakupu slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del. Naslove bomo kupovali v enem ali največ dveh izvodih, izjemoma v več izvodih za projekt Bralne značke za odrasle, kar sicer pokrivajo šole, a še vedno je tudi v splošni knjižnici veliko povpraševanje po tej

literaturi. S sodelovanjem pri tem projektu tudi uspešno promoviramo branje in razvijamo bralno kulturo.

Z ustrezno promocijo gradiva želimo doseči, da bo obrat izposoje čim višji. Na čajankah bomo bralcem priporočali zanimive knjige za branje, novitete bomo razstavili na posebnem pultu, slovenske avtorje bomo izpostavili na posebnih nosilcih na steni, knjige bomo priporočali v oddaji na Murskem valu (Radijski knjižni sejem). Vse navedeno pomeni tudi razvijanje bralne kulture za odrasle.

V obliki razstavljenih gradiv na panojih bomo uporabnike obveščali o nominiranih in nagrajenih literarnih del. Prirejamo priložnostne knjižne razstave glede na aktualno tematiko v svetu (obletnice, nagrade, obletnice rojstva ali smrti znanih pisateljev, domoznanska literatura ipd.).

Na tržišču bomo iskali kakovostno in zahtevno literaturo, ki bo namenjena tistemu krogu uporabnikov, ki ne iščejo knjig le za razvedrilno branje. Upoštevali pa bomo tudi potrebe večjega števila manj izobraženih uporabnikov in zanje kupovali literaturo z nekoliko manj zahtevno vsebino. Glede na finančna sredstva bomo poskušali obdržati obseg gradiva v naši knjižnični zbirki, kar pomeni, da bomo pri odpisovanju gradiva skrbeli za uravnovešen razvoj zbirke.

Za aktualnost gradiva se ves čas trudimo in tako bo tudi v prihodnje, saj naši knjižničarji permanentno spremljajo novosti na tržišču.

Upoštevali bomo potrebe okolja, za katerega izvajamo knjižnično dejavnost:

- nabavljali bomo e-knjige in skrbeli, da se e-viri bolj uveljavljajo v bralni kulturi,
- nabavljali bomo gradivo s področja računalništva/informatike;
- glede na povečano povpraševanje bomo povečali nakup gradiva na teme vodenja, organizacije, menedžmenta;
- kulturno področje imamo dobro pokrito (film, likovna, glasbena, druge vrste umetnosti), torej bomo pridobivali le novitete;
- za uporabnike s posebnimi potrebami bomo na tržišču iskali in nabavljali knjižno gradivo (za slabovidne večjo pisavo, za motorično ovirane večji format knjig, za dislektike večji razmik med vrsticami, barvne podlage na notranjih listih, za slepe knjige v Braillovi pisavi in didaktične pripomočke);
- trudili se bomo za nabavo knjižničnega gradiva v hrvaškem, angleškem, nemškem, francoskem, albanskem jeziku, saj imamo med uporabniki hrvaško, angleško, nemško in albansko govoreče priseljence, na gimnaziji pa se učijo tudi francoščino;
- pri dopolnjevanju knjižnične zbirke bomo stremeli k nakupu leposlovja slovenskih avtorjev in

prevodov zahtevnejših tujih avtorjev, saj te vrste gradiva iščejo učitelji, dijaki (srednja vzgojiteljska šola, gimnazija), študentje;

- v našem okolju delujejo aktivni kmečkih žena, njihove predstavnice so tudi uporabnice naše knjižnice, zato bomo za njihove potrebe nabavljali literaturo s področja gospodinjstva in vrtnarjenja;
- pri nas je močno razvejana društvena dejavnost (gasilci, folklor, gledališka dejavnost ...), zato bomo tudi skrbeli, da bodo za njihovo dejavnost nabavljena gradiva.

Glede nabave gradiva za razvijanje branja, bralne kulture, informacijske pismenosti, bomo pa spremljali ponudbo, uporabnikom pa bomo še naprej nudili različne prireditve in aktivnosti v ta namen (npr. na mladinskem oddelku projekti Rastem s knjigo, Moja najljubša knjiga, Knjižna klepetalnica ...; na oddelku za odrasle srečanja S knjigo ob čaju, Pravlјice za odrasle...). Za potrebe omenjenih projektov bomo kupovali tudi kvalitetnejše mladinsko leposlovje. Načrtno bomo tudi dopolnjevali poučno zbirko knjižnega in neknjižnega gradiva.

Knjižnica si bo prizadevala k izboljšanju priporočenega razmerja med naslovi strokovnega in leposlovnega gradiva. V letu 2024 (nakup 2023) je bilo doseženo razmerje **51:49**. Upamo, da nam bo vsaj do leta 2024 uspelo razmerje približati priporočilom.

Povprečna cena na enoto gradiva bo v letu 2025 predvidoma znašala **23,00 EUR**. Iz sredstev Ministrstvo za kulturo bomo nabavljali zahtevnejšo strokovno literaturo in kvalitetnejše leposlovje ter subvencionirano gradivo, povprečna cena tega gradiva je tudi 23,00 EUR.

Informacijski tehnologiji bomo posvečali velik pomen. Uporabnikom bomo nudili različne storitve in jih nenehno izobraževali za samostojno uporabo knjižničnih storitev. Knjižnica bo tudi filmsko opismenjevala uporabnike ter jih vzgajala s pomočjo strokovne literature o filmu.

Pri nakupu novitet s področja filmov bodo imeli prednost slovenski filmi, pri otroških pa tisti, ki so sinhronizirani v slovenščino ali izkazujejo kvaliteto in imajo vzgojno vsebino.

Kriteriji nabave glasbenih zgoščenk so glasbeni izdelki trajne vrednosti, za otroke pa predvsem pesmice in pravlјice slovenskih avtorjev.

3.4 Odpis gradiv

Komisija za izločanje in odpis knjižničnega gradiva bo pri svojem delu upoštevala določbe Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki jih je pripravila Narodna in univerzitetna knjižnica v maju 2003, prav tako se pa bo pri izločanju in odpisu gradiv ravnala po priporočilih, ki so navedena v Priročniku za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK; 2001). Iz knjižnične zbirke bo izločila in odpisala tiste enote, ki imajo status poškodovano, oziroma enote, ki so popolnoma

zastarele, ter enote, ki so v več izvodih in ki tudi niso več zanimive in aktualne za uporabnike. V letu 2024 je bilo odpisanih 0,3% enot gradiva glede na celotno zbirko.

3.5 Obdelava gradiva in urejanje knjižnične zbirke

Obdelava gradiva bo potekala po ustaljenih merilih in standardih v skladu z nabavo in razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

3.6 Popularizacija knjižnične zbirke

Glede na okrnjeno kadrovsko zasedbo načrtujemo 47 urno tedensko odprtost knjižnice, kar zadošča minimalnim predpisom iz Uredbe.

V letu 2025 bo naša knjižnica dala večji poudarek popularizaciji knjižnične zbirke, in sicer na naslednji način:

- Knjižnično zbirko, novitete, knjižnične prireditve bomo popularizirali še na Radiu Toti MAXI, doslej smo že in še bomo tako sodelovali z Radiom Murski val, na FB, Instagramu in v drugih medijih kot so Prlekija on-net.
- Domačo spletno stran, ki se bo vsebinsko dopolnjevala skozi leto, bo knjižnica uporabljala za sprotno informiranje uporabnikov o knjižnici, o prireditvah v knjižnici, novostih in zanimivostih.
- Novo pridobljena gradiva bodo sproti razporejena na stojalih za novitete. V obliki razstavljenih gradiv na panojih bomo uporabnike obveščali o nominirancih in nagrajencih literarnih del.
- Branje bomo spodbujali tudi z vrsto tematskih razstav, ki jih bomo pripravili ob različnih priložnostih.
- Knjižnica bo upravljala s premično zbirko v Domu starejših občanov Ljutomer, jo sproti dopolnjevala oz. zamenjevala.
- Po potrebi bo strokovna delavka iz knjižnice opravljala izposajo na domu za tiste občane, ki iz upravičenih razlogov ne morejo priti v knjižnico.
- Na spletni strani bodo mesečno objavljeni sezname najbolj branih knjig, s predstavitvami in razstavami, pravljimi urami in kreativnimi delavnicami.
- Knjižnica bo nadaljevala z dopolnjevanjem domoznanske zbirke in domoznanske dokumentacije gradiv, ki so vsebinsko vezana na naše lokalno območje.
- V okviru finančnih možnosti bodo organizirane različne prireditve, ki se bodo vsebinsko navezovala na knjižnično zbirko naše knjižnice (znani pisatelji, Beletrinini trubadurji, domači

pisatelji in pesniki, tradicionalne prireditve; Dnevi poezije in vina, Pravljični večeri za odrasle, Pravljičice pod hrasti, pravljичne ure in kreativne delavnice za najmlajše),

- Sodelovali bomo tudi na prireditvah občin, zavodov, krajevnih uradov, društev - z namenom popularizirati našo knjižnično zbirko in naše dogodke.
- Kljub omejenim finančnim sredstvom imamo **močno lastno produkcijo gradiv (interna gradiva o grbih, cerkvi, goricah, mestu Ljutomer, čarovnicah, mestna ura, pomembni moške, Hamlači pometachi Rafaela Pavličiča ...)**.
- **Izdali bomo Zgodovinske liste (v letu 2023 bodo pa se bomo posvetili prleškimi vrednotam in zeleni pismenosti).**

3.7 Dostopnost knjižničnega gradiva

Knjižnično gradivo bo locirano na eni lokaciji (posamezni izvodi še v premični zbirki).

Gradivo bo dostopno vsem uporabnikom knjižnice in bo postavljeno v prostem pristopu. Le redki izvodi bodo imeli status uporabe v čitalnici. Posebno skrb bomo posvečali uporabnikom s posebnimi potrebami in kupovali gradivo, zanimivo tej skupini uporabnikov (za slepe, slabovidne, disleksike, lahko branje, ...).

Sproti bomo dopolnjevali zbirko na premični zbirki v Domu starejših občanov Ljutomer in na premični zbirki na Razkrižju, kjer bomo zbirko gradiva prilagodili tamkajšnjim uporabnikom.

Nakup gradiva za najmlajše bomo prilagajali njihovim potrebam, gradivo bomo predstavili ob obiskih otrok iz vrtcev oz. ga bo knjižničarka predstavljala na obiskih oz. biblio-pedagoških urah v vrtcih. Uporabnikom, ki iz upravičenih razlogov ne morejo priti v knjižnico, bomo še vedno nudili izposojlo na domu (Bralno potovalna malha).

Omogočen je dostop (tudi fizično) do knjig invalidom, starejšim, mamicam z vozički in drugim uporabnikom s posebnimi potrebami.

Povezujemo se s številnimi zavodi in institucijami (v Domu Lukavci, stanovanjska enota Ljutomer, prirejemo izvajamo projekt za ljudi s težavami v duševnem zdravju, kjer uporabnikom približamo bralno, muzejsko in galerijsko dejavnost, povezujemo se v VDC Ljutomer (lahko branje), z Lions klubom vsako leto povabimo predstavnika ranljive skupine na predstavitev pesniškega ali knjižnega dela, bralni klub Ljutomer sodeluje z OŠ Cvetko Golar Ljutomer (Beri z menoj, novo bomo uvedli razredna bralna tekmovanja), za vrtce, OŠ in srednjo šolo pripravljamo bralne, muzejske in galerijske delavnice, sodelujemo tudi z Društvom upokojencev Ljutomer (izdaja publikacij, projekti bralne kulture v Ljutomeru). To bomo nadaljevali v letu 2025.

Za slepe in slabovidne smo uredili boljšo vidnost s pomočjo trakov, dostopnost za invalide zagotavljamo z dvigalom. Uredili smo polico za lahko branje na novo (mladinski oddelek) in navdušili stanovalce enote Doma Lukavci za Karolinino bralno značko (lahko branje).

Predvidevamo, da bodo vse našete aktivnosti privedle k povečanju članstva in izposoje gradiva. Slednje bo še vedno naša prioriteta naloga. Povečanje članstva bi bilo znatno hitrejše ob odprtju premične zbirke v Veržeju in Križevcih, za kar si že skoz prizadevamo. V občini Križevci se dogovarjamo o možnosti postavitve krajevne knjižnice na lokaciji občine, kar bi obogatilo kulturno ponudbo kraja. Promovirali bomo e-knjige in branje na e-virih ter zvočne knjige.

4 ZAKLJUČEK

4.1 Kadrovski pogoji

V knjižnici bodo v letu 2025 zaposleni: 4 višji knjižničarji in bibliotekarka. Ostali zaposleni v zavodu: kustos, čistilka in direktorica. Nezasedeni delovni mesti sta kustos za galerijo in strokovni sodelavec za kino.

Odvisni smo od proračuna občin in ker je finančna situacija težka, v doglednem času ne bomo mogli zvišati izobrazbene strukture zaposlenih v knjižnici ali števila zaposlenih. Ob nastopu bolniških imamo resne težave z zagotavljanjem organizacije dela (izvajamo še muzejsko in galerijsko dejavnost).

V viziji in strategiji od 2020 do 2025 smo zapisali predstavitev širjenja knjižnice v muzej, pridobitev novega in usposobljenega kadra, reorganizacijo knjižnice, muzeja in galerije.

Računovodstvo za nas opravljajo na občini Ljutomer, administrativna dela pa so razdeljena med sodelavce. Dislocirano računovodstvo je bolj težavno, ker je potrebno dnevno spremljati denarni tok, račune, se pogovarjati in dogovarjati o finančnih transferjih. Mi opravljamo veliko pripravljalnega in administrativnega dela za računovodstvo. S sodelovanjem z ustanoviteljico smo zadovoljni. Po veljavni sistemizaciji imamo nezasedena naslednja delovna mesta: kustos za galerijo., strokovni sodelavec VI za kino. Začasna rešitev so morda projekti, a za to so tudi potrebna lastna sredstva, ki pa jih nimamo dovolj na razpolago.

4.2 Strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih

Strokovni delavci v knjižnici se bodo strokovno izpopolnjevali na tečajih, ki jih organizirata Inštitut informacijskih znanosti v Mariboru ter Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Sproti bodo sledili novostim v sistemu COBISS 3/Izposoja in se udeleževali predstavitev novosti v knjižničarski

stroki. Udeleževali se bodo tudi drugih oblik permanentnega izobraževanja, v organizaciji drugih ustanov, katerih pridobljeno znanje bodo s pridom uporabljali pri delu v knjižnici. Predvsem pa bodo spremljali novosti na področju izdaj knjižničnega gradiva, s čimer bodo pripomogli k dopolnjevanju knjižnične zbirke v skladu s postavljenimi cilji. Sodelavec v muzeju se pripravlja na strokovni izpit. Žal vsako leto ugotavljamo, da se moramo zaradi kadrovske podhranjenosti in zaradi zagotavljanja organizacije dela v Splošni knjižnici Ljutomer, odpovedati številnim zanimivim in potrebnim izobraževanjem.

4.3 Vrednotenje zbirke

Zbirko bomo sprti vrednotili. Ker želimo oblikovati kvalitetno zbirko, moramo biti v to usmerjeni že v času nabav knjižničnega gradiva. Obenem morajo biti cilji vrednotenja usmerjeni na uporabnike, saj mora biti zbirka med njimi dobro sprejeta. Pri tem se bodo vključevali knjižničarji, strokovnjaki s posameznega področja in uporabniki.

Sproti bomo spremljali odziv uporabnikov, to je: izposoje novega kot tudi gradiva iz celotne zbirke, zastopanost izposoje po posameznih strokah, obisk članov po kategorijah.

4.4 Novosti v Splošni knjižnici Ljutomer v letu 2025

V letu 2025 bomo tako kot do sedaj organizirali različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture in informacijske pismenosti. Kot prioriteto poskušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo pravljичne urice, ustvarjalne delavnice, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, mesečne čajanke, Pravljičice pod hrasti, tematske razstave, knjižne in literarne večere, biblio-pedagoške ure za vrste, osnovne šole, gimnazijce.

Promoviramo knjižnično gradivo za vse generacije, e-knjige in zvočne knjige, skrbimo za lastno produkcijo in za kulturno dediščino.

Vsako leto sodelujemo v nacionalnem projektu Rastem s knjigo, ki ga izvajajo Javna agencija za knjigo, Ministrstvo za kulturo ter Združenje splošnih knjižnic ob podpori Zavoda RS za šolstvo.

Stalni programi in projekti knjižnice:

- naravoslovne urice za otroke, predavanja in predstavitve iz naravoslovja in narave,
- pogovorne oddaje na radio Murski val o knjižničarskih aktivnostih v našem zavodu.
- Bralna značka za odrasle (7 let) in poletna domoznanska bralna značka Zakladnice s PIŠK Murska Sobota,
- Bralna kluba (2, oba delujeta deset let),

- ranljive ciljne skupine (projekta Bralno potovalna malha, Podajamo si roke in rastemo, lahko branje, vključevanje v kulturna dogajanja, razstave, obisk muzeja, bralno kulturo-6 lea),
- Radijski knjižni sejem, sodelovanje z oddajami in promocijo na radiu Maxi, Murski vasl, Prlekiji-on.net, v Vestniku, FB stran Splošne knjižnice Ljutomer in Muzej in galerija Ante Trstenjaka Ljutomer),
- Predstavitve domačih avtorjev iz ranljivih ciljnih skupin (slepi, slabovidni, invalidi, starejši ipd.) z Lions klubom Ljutomer (7 let),
- Predstavitve Zgodovinskih listov (letos prleške vrednote vinogradništvo v Ljutomera), 20 let,
- Čajanke s predstavitvami (zdravilne rastline, zdravje, gozdna terapija, kulinarika,...),
- Muzejski večeri s predstavitvijo zgodovinskih tematik,
- Priložnostne razstave v knjižnici (pomembne osebnosti Ljutomera),
- Knjigobežnice (koordiniranje in motiviranje občanov za knjige), novo dve knjigobežnici v podjetju Cleangrad Ljutomer,
- Pravljični večer za odrasle v poročni dvorani (tradicija),
- Aktivnosti za otroke in mladino (pravljичne ure v knjižnici, Pravljičnice pod hrasti v parku, Rastem s knjigo, sodelovanje s POŠ Cvetko Golar-bralna pismenost za učence in starše, obiski vrtcev, šol in gimnazije, kreativne delavnice z aktualno vsebino, lutkovne predstave),
- razstave v galeriji Ante Trstenjaka (10-12 letno),
- obiskih vrtca Ljutomer (sprehod skozi knjižnico, muzej in galerijo),
- zgodovinski in domoznanski kvizi za mladino in odrasle na FB (novo 2024),
- predstavitev mladih in njihovih del (diplome, magisteriji, literarna dela-novo 2024),
- lastna produkcija (brošura Hamlači posekači Rafaela Pavličiča in spremljajoče aktivnosti-pesem o mlinu in moki, peka kruha, literarni natečaj in nove brošure),
- brošuri o Zeliščih v Prlekiji in Simbioza na vrtu (Danica Makoter, Sekcija za ohranjanje kulturne dediščine pri DU Ljutomer).
- tujci v naših krajih (predstavitve tujcev in njihovih življenjskih zgodb-novo 2024).

V letu 2025 bomo v okrnjeni obliki ohranili dejavnosti »Podajamo si roke in rastemo«. Z udeleženci, ki prihajajo iz ustanove, ki ohranja duševno zdravje, izvajamo aktivnosti v knjižnici (obiski knjižnice, obiski pri njih, Bralna značka za odrasle), na področju galerije (ogledi razstav, likovne in kiparske delavnice), v muzeju (ogledi arhivskih filmov, ogledi mesta, domoznanska aktivnost). S projektom Bralno potovalna malha nadaljujemo. Namen je priti do nemobilnih, bolnih in drugače oviranih uporabnikov. Bralno potovalna malha pride do njih na dom. Vzpostavili smo dobro sodelovanje z institucijami z ranljivimi skupinami prebivalstva (POŠ Cvetko Golar Ljutomer, VIZ Veržej, Dom Lukavci, Bivalna enota Lukavci, CSD Ljutomer).

Pokrivamo celo področje upravne enote Ljutomer. Bralno potovalna Malha deluje na 25 naslovih in »oskrbuje s knjigami« cca. 50 aktivnih članov. S projektom si želimo vzpostaviti trajno mrežo za to dejavnost knjižnice na terenu. Prizadevali si bomo, da projekt Malha še naprej opravlja svoje poslanstvo.

Ob tem smo vzpostavili dva Bralna koticčka (v Domu Lukavci in v Bivalni enoti Lukavci), kjer sodelavka nosi knjige in revije za stanovalce. Ob tem spodbuja nove člane za včlanitev v Splošno knjižnico Ljutomer. Naše nove partnerje vabimo na prireditve in druge knjižnične oblike.

V okviru Bralne značke za odrasle bomo že osmo leto pričeli z dejavnostjo Bralnega kluba Splošne knjižnice Ljutomer. Klub deluje v obliki mesečnih srečanj. Letos je Bralni klub dal podporo in aktivaciji glasbene družine Potočnik. Bralni klub zelo tesno sodeluje s POŠ Cvetko Golar Ljutomer. Nadaljujemo s programom Beri z menoj in srečevanju obeh skupin med knjigami in branji. Načrtujemo aktivnosti v šolskem letu 2024/25 (projekti bralne kulture, zbiranje zgodb ipd.). v okviru Bralnega kluba smo izvedli predstavitev mladinskega oddelka in mladinske literature, muzeja in mesta Ljutomer. V Domu starejših občanov Ljutomer izvajamo domoznanske večere, predstavljamo Zgodovinske liste, domoznansko literaturo in izvajamo druge literarne predstavitve knjig in brošur.

Gostovanje **Bralnega kluba Cilke Jakelj** bo potekalo enkrat mesečno. Beremo določeno literaturo in opravimo pogovor o prebranem, enkrat letno je predvidena strokovna ekskurzija (letos je bila na Ptuju). Bralni klub se povezuje z Bralnim klubom Gornja Radgona, skupaj organiziramo predstavitve knjig znanih pisateljev.

Že četrto leto poteka aktivnost **druženje ob šahovnici** v prostorih čitalnice vsak ponedeljek. Izpostavimo lahko potrebo, da se knjižnice oblikujejo kot prostor, kjer se ljudje družijo ne le zaradi študija, informacijskega opismenjevanja, izmenjava informacij in podobno, pač pa zaradi druženja samega. Tudi predvajanje filmov v Domu starejših občanov poteka že peto leto. **Predvajamo dokumentarne filme** s tematiko naše regije, katere smo pridobili iz Filmskega arhiva Republike Slovenije. Stanovalci doma si lahko filme ogledajo dvakrat mesečno. Organiziramo tudi predavanja in predstavitve (mesto Ljutomer, običaji, grbi, čarovnice ipd.).

Filmske večere v muzeju bomo pripravljali enkrat mesečno v jesensko-zimskih mesecih.

Vsem starostnim skupinam uporabnikov bomo vsakodnevno individualno svetovali in pomagali pri bolj učinkoviti izbiri in izrabi knjižničnega gradiva, pri uporabi kataloga COBISS in svetovnega

spleta.

E-knjige

Knjižnica po svojih močeh spremljala tehnološki razvoj in ponudbo v elektronskem oz. digitalnem okolju. Svojim članom bomo ponudili dostop do e-knjig in zvočnih knjig.

Sledili bomo razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij in planirala oz. zagotovila dostop do e-knjig. (Cobiss Ela). V naši knjižnici sicer beležimo zelo dober obisk Cobiss Ele oz. beležimo velik porast izposoj e-knjig. Promociji dostopa do e-knjig bomo namenili veliko pozornosti, čeprav ugotavljamo, da se uporabniki raje poslužujejo standardni obliki knjige. Tako, da bo naša knjižnica zagotovila le dostop do e-knjig. Razpolagamo s 838 naslovi e-knjig. Nakup licenc za knjige pa omogočamo v skladu s finančnimi zmožnostmi. Občine sofinancerke niso posebej opredelile do financiranja e-knjig (razen občine Ljutomer).

V letu 2025 načrtujemo nakup dveh bralnikov. Potrebno bo še bolj promovirati e-knjigo in njeno uporabnost. Opažamo, da uporabniki še vedno raje berejo knjige v fizični obliki, ter se poslužujejo brezplačnih tujih portalov v angleškem jeziku. V načrtu imamo sodelovanje s Prleškim študentskim klubom, kjer bomo vzpostavili sodelovanje z mladimi in sinergijo glede uporabe video-vsebin, pomoč pri snemanju dogodkov in aktivnosti, mlade pa želimo navdušiti nad domoznanstvom in kulturno dediščino kraja.

Sodelovali bomo z ostalimi zavodi, z GFML, Vrtcem Ljutomer in ostalimi vrtci in šolami na področju mladinske literature in ustvarjalnih delavnic. Novost bodo razredna tekmovanja, izdelali bomo seznam priporočene literature in poskusili vključiti OŠ in razrede po občini, pripraviti lepo nagrado in motivirati učitelje in učence k sodelovanju.

V letu 2025 bomo nadaljevali z bralnim nahrbtnikom za najmlajše, kjer celi razred prebere po 2-3 knjige, promocijo znanosti in naravoslovja v različnih oblikah (predavanja, delavnice ipd.).

Zvočne knjige

Knjižnica bo v letu 2025 nabavila še 100 zvočnih knjig in tako jih bomo tako imeli na voljo 200 izvodov.

Zvočne knjige pokrivajo vse starostne skupine po izboru knjig, zato so zanimive za vse generacije uporabnikov. Če bo cena ostala enaka kot lansko leto (1.700 EUR), bo povprečna cena za zvočno knjigo znašala 17,00 EUR. Vse zvočne knjige bomo kupili s sredstvi ministrstva za kulturo, občine niso zagotovile sredstev za nakup zvočnih knjig. Za to jih je potrebno še vzpodbuditi in motivirati. Naslednje leto bomo zvočne knjige promovirali v zavodih z ranljivo ciljno populacijo, kot so: Dom Lukavci. Dom starejših občanov Ljutomer, Varstveni delovni centri, OŠ Cvetko Golar, ki ima učence s posebnimi potrebami in tudi širše. Zvočne knjige bodo dobra alternativa knjigam za vse generacije, saj jih lahko poslušajo otroci in tudi starejši, ki ne morejo več aktivno brati. Namenjene

so tudi delovni populaciji ljudi, ki se dnevno vozijo in tudi vsem ostalim bralcem in poslušalcem.

Sodelovanje z drugimi knjižnicami in zavodi

Sodelujemo z drugimi knjižnicami (Pravljični večer za odrasle, Zakladnice, Lahko branje ipd.), z drugimi občinami sofinancerkami pri pripravi občinskih praznikov in večjih obletic (krajevni občinski prazniki in druge večje prireditvi). Kombiniramo aktivnosti vseh naših enot pri skupni promociji in ogledih Splošne knjižnice Ljutomer (muzej, obe galeriji, knjižnica) ob Tednu otroka, Tednu vseživljenjskega učenja, Noči knjige, Noč muzejev ipd.

Naše aktivnosti

Že deseto leto organiziramo **Bralno značko za odrasle**. Tako bo tudi v letu 2025. Letos ponujamo izbor 40 knjig vseh žanrov. Opažamo, da imamo vsako leto več aktivnih udeležencev Bralne značke in njenih navdušencev. Glede na izkazani interes predvidevamo, da bo naslednje leto število še večje. Posebno skrb posvečamo domačim avtorjem.

Okrepiti si želimo aktivnosti bralne kulture mladih (bralna značka za najstnike, izdelava video spotov za knjige, prirejene ustvarjalne delavnice za najstnike ipd).

Dober model **Knjigobežnice** v Ljutomeru želimo ohraniti tudi v ostalih občinah sofinancerkah in poskrbeti, da oddaljeni in nemobilni pridejo do knjig (povezava s CSD in DSO Ljutomer, ki delajo na terenu). V mesecu maju 2017 smo jo postavili v Občini Veržej, v januarju leta 2018 pa v občini Križevci. Občina ustanoviteljica in ostale sofinancerke bodo kandidirale na projekt Branju prijazna občina. V letu 2019 je s skupnimi močmi Splošne knjižnice Ljutomer, z bralnim klubom Ljutomer nastala Knjigobežnica na OŠ Cvetko Golar Ljutomer, bila je odprta v juniju 2019. nova knjigobežnica v Cleangradu Ljutomer ob koncu leta 2023.

V letu 2020 smo skupaj z DU Ljutomer odprli knjižno omaro v družabnem prostoru Društva upokojencev. Odpirajo se tudi knjigobežnice in knjižne omare po vrtcih in osnovnih šolah. Skrb za knjigobežnice bomo ohranili tudi v letu 2024.

Pri nakupu 2025 bomo upoštevali še naslednje dejavnike:

- Strokovna priporočila in smernice knjižničarske stroke,
- Spremljanje novitet, načinov komuniciranja, informacij,
- Zastopanje javnih interesov in javne službe,
- Zastopanje knjižnične mreže (zadovoljni zaposleni, uporabniki, lokalna skupnost, Svet zavoda),
- Povečevanje članstva,
- Dvig bralne kulture in bralne pismenosti skozi različne aktivnosti in promocijo za vse ciljne skupine.

Naši izzivi:

Odstopanja pri nabavi gradiva nastajajo zaradi specifične situacije v naši pokrajini. Smo na repu po financiranju gradiva v Sloveniji. Po učinkovitosti in ponudbi bralnih aktivnosti pa se lahko merimo z večjimi mesti, ki imajo boljše finančne pogoje. Zaradi tega se moramo znajti na različne načine (smo v situaciji, kot polovica knjižnic po Sloveniji, ki lahko kupi samo 1 izvod določenega gradiva). Problem je na mladinskem oddelku v času domačih branj in literarnih natečajev. Ne moremo zagotoviti vsega zelenega gradiva za uporabnike samo z našo ponudbo in medknjižnično izposajo. Tudi šolskim knjižnicam se godi slabo in so osiromašene. Iz lastnih sredstev pridobivamo potrebno gradivo na NUKu, knjige vzamemo tudi iz knjigobežnic in iz knjižnih darov. Skrbi nas, kaj bomo delali z nabavo v prihodnosti? Obisk v knjižnicah se je povečal (kot pred virusom Covid-19), kar nas izredno veseli. Želeli bi si bolj svobodne roke glede nabave, ker je vsaka pokrajina specifična. Številke so eno (kazalniki glede denarja, gradiva), naša učinkovitost in »znajdenje« v danih situacijah pa drugo. Odstopanja so pri finančah velika v primerjavi z drugimi in to se na dolgi rok žal preveč pozna pri gradivu in ponudbi gradiva. Kasneje pa to najbolj občutijo uporabniki. Želeli bi, da se situacija izboljša.

Štev.: 172/2024

Vesna Laissani, direktorica

Datum: 13. 11. 2024